

Līgas Morozas- Ušackas «laimes pogas» rudens lapu dejās sarkanās kurpēs

«Katram sava laimes poga»

#SIF_MAF2021

L. Morozas-Ušacka – horeogrāfe, dejojāja, deju studijas «Terpsihora» un pašapziņas celšanas studijas «Lote» vadītāja, viena no biedrības «Silenieku skola» dibinātājām, nodrošinot atpūtas vietas statusu, uzņemot bijušās skolas absolventus, nometnes, izlaidumus. Līga darbojas ar bērniem invalīdiem (dejas terapija Balvos), organizē bērniem pašākumus, nometnes. Veidojusi deju horeogrāfijas un to izpildījumu ne tikai neskaitāmiem deju šoviem, konkursiem, meistarklasēm, pāriem, bet arī dziesmu videoklipiem – Normunds Liepiņš «Sapynā nūbeju», grupas «Otto» dziesmām u.c.

Izglītību ieguvusi, mācoties Balvu vidusskolā, Balvu amatniecības vidusskolā, kur apguvusi šūšanas pamatus, RPIVA, mācoties par deju ritmikas skolotāju, maģistra grāds dejas pedagogijā. Kādu laiku strādājusi arī LR Zemkopības ministrijas atbalstītajās skolēnu vasaras nometnēs «Lauki – manas mājas», organizējot nometņu norisi, aktivitātes.

Līgas «laimes pogas»

Ģimene

Jāpriecājas, ka mums ir tik satīcīga ģimene, ka mēs ar vīru Arti papildinām, pieņemam, cienām viens otru. Pirmie gadi bija jāpierīvējas, bet tagad man liekas, ka ir tik viegli, ka saprotamies no pus vārda. Ja redzam, ka ir nepieciešams, pārņemam stafeti viens no otra. Par to daudz nav jāstāsta. Laime jāpatur pie sevis. Paldies Dievam, ka ir labi! Mēs tikko nosvinējām 10 gadu kāzu jubileju. Mums bija tāda balle! Ar dzīvo mūziku, spēlēja Mārtiņš Kanters. Artis man visu palīdz, taisa visas dekorācijas koncertiem, atbalsta to, ko es daru. Viņš realizē visas manas trakās idejas. Es izdomāju, un viņš uztaisa visu, ko es vēlos. Atceros, ka viņš toreiz strādāja Norvēģijā, mums mājās bija jāremontē koridors, viņš uztaisīja visu bērnu rotaļu laukumiņu pa mēnesi. Viss, kas šeit laukos taisīts, moči, kvadracikli, ir domāts, lai bērniem laukos būtu patīkami. Dēli – Leo, Hugo, Otto – kur vēl saskanīgākus vārdus visiem trim brāļiem! No dēļiem Hugo man māca lēnumu, mierīgumu, jo ir ļoti harmonisks. Hugo varētu pārņemt manu darbu, jo viņš jūt cilvēkus, zina, kā ar cilvēkiem jārunā, vienmēr ir bijis kā mazs skolotājs. Piemēram, mums vasarā Tilzā notika deju nodarbības, es pagāju malā, un Hugo sāka visus regulēt. Leo ir mans pirmais dēls, ar kuru ļoti daudz darbojos bērniībā, mācīju. Leo ir mans lepnums, labi mācās, viss iet no rokas, dzīvē visas durvis būs vaļā. Mājās viņš ir lielais palīgs gan saimnieciskajos darbos, gan brāļu skološanā, gan tūristu izklaidēšanā, izvizinot viņus ar retro močiem. Otto ir vārds par godu manam vectēvam. Otto Madernieks arī nāk no mūsu dzimtas. Otto ir ar riktīgu raksturu, te mežā, te uz ceļa, nevienam momentu nevar atstāt vienu. Leo arī bija tāds pats. Es biju mierīga kā Hugo, bet izmainījās pusaudža gados, jo man darīja pāri. Man taču bija drēbes no Amerikas, mani par to apsmēja, es negribēju vilkt botas vai džinsas. Nācās sevi aizstāvēt.

Mūsu ģimenei no kopīgām ģimenes tradīcijām ir filmu vakari, arī atpūsties braucam visi kopā, ar bērniem, uz Lietuvu, uz Igauniju, piemēram, Lotes zemē mums ļoti patīka, atrakciju parkiem, lai ne mums, bet bērniem patīktu. Mums visu laiku ir kaut kādi plāni, kur būtu jāaizbrauc. Bērni visu laiku ir ar mums. Mamma mums ir lielais palīgs – gatavo ēst, pieskata, arī gludina tērpus. Arī manā aktīvajā darbā ir iesaistīta visa ģimene.

Pedagoga darbs

Man patīk savs darbs, un es esmu pašpietiekama. Lai paliktu Latgalē, tev ir jābūt pašpietiekamam. Ja tu tāds neesi, tev visur būs slikti. Ja tev patīk tas, ko tu dari, tu ar laiku iemācies pieņemt to, kas tev darbā tik labi nesanāk. Jā, darbā es nogurstu, bet es priecājos par katru koncertu, jo nav uzstāšanās šobrīd. Iepriekš atkal visa bija par daudz, koncerts nepatīk, nevarēja izvēlēties, kur braukt uzstāties, cilvēki bija izlepuši. Kultūra vairs nezināja, ko dot. Vajadzēja šim covid laikam mūs piezemēt. Es savu darbu, var teikt, daru no bērniības. Radu lokā es biju vecākais bērns, man bija visi mazākie jāpieskata, arī kaimiņu bērni. Es, to pat neapzinoties, jau tad biju pedagogs, visus vācu kopā, organizēju, spēlēju skolu, sēdināju skolas solos, rakstīju žurnālus, dabas zinībās vedu pa mežu. Skolotājs manī ir bijis no bērniības. Un no bērniības es esmu dejojusi dažādos deju kolektīvos Balvos – tautu dejas, aerobiku, kas jau bija kaut kas neordinārs, un mani acīmredzot ietekmēja. Arī aerobikas skolotāja bija tāda, kura prata aizraut. Pusaudža gados man pedagogi darīja pāri, un es teicu, ka es negribu būt skolotāja, es gribu būt dejojāja! Kad izmācījies augstskolā, sev nosolīju, ka es kā skolotāja saviem audzēkņiem nekad tā nedarīšu pāri, kā darīja man. Tagad jau es esmu to sagremojusi, bet es atceros to, jo es biju vainīga visur, kur arī nebiju. Es izveidoju skolā savu pirmo deju grupu «Sliktās meitenes» kā protestu. Es nesaprotu, kā es to varēju, kā man to ļāva. Man patīk, ja visi ir vienlīdzīgi. Katrs bērns deju grupā ir tāds, kāds viņš ir. Nedrīkst salīdzināt vienu bērnu ar citu, kā to bieži dara vecāki, jautājot, kāpēc mans bērns nedejo tā, kā tas... Mani sasniegumi ir, kad es redzu, ka viņam sanāca, viņš ieklausījās, viņš centās.

Man ir svarīgas emocijas. Ja mēs strādājam pie kāzu dejas, es runāju ar konkrēto pāri, un no viņiem nāk idejas, kāda būs tieši viņu deja. Tas pats ir ar bērniem. Kad es mēģinu iestudēt kaut ko gatavu no horeogrāfijas ideju plauktiņa, nesanāk. Mani ļoti iedvesmo emocionāla mūzika. To klausoties, es redzu, kā vajadzētu izskatīties deļai, kādiem tērpiem būtu jābūt, kā paņemt emocijas. Jā, un lielāko daļu tērpu es šūju pati, visām deju grupām. Manās deju grupās ir apmēram 100 dejojāji vienlaikus, bet visiem nevajag šūt jaunus tērpus, jo tos lielākie nodod mazākajiem. Nesen dejojām ar tērpiem, kuri nebija vilkti deviņus gadus, sagaidot atkal savu uzncienu. Citi tos redzēja kā jaunus, bet man tās bija atmiņas. Es skatos, lai, pirmkārt, bērniem ir ērti, un tad tos pieskaņoju horeogrāfijai.

Māja Silenieku skolā

Man ir uzskats, ja es šeit piedzimu, ja es šeit esmu, tad tā ir mana vieta, man nav nepieciešams braukt uz Indiju vai kur citur, lai sevi atrastu. Man ir labi tur, kur es esmu. Ja vien kādreiz jaunībā būtu bijis tas prāts, kas ir tagad... Šī vieta man ir svarīga jau no bērniības, jo pa vasaru mēs, bērni, te dzīvojām pie vecmamma, reizēm arī pie Bērzsplis vecvecākiem. Tad palēnām mēs sākām šeit visu atjaunot. Es nezinu, kāda šeit ir aura, bet no mazotnes to jūt, un visi, kuri atbrauc ciemos, saka, ka te valda tāds neizsakāms miers. Tā ir bijušās Silenieku skolas ēka. Vecmamma šeit strādāja par pavāri, bet, kad bija juku laiki, Latvija kļuva neatkarīga, mēs šo māju nopirkām. Pie mums visu laiku brauc bijušie skolas audzēkņi. Pie mums glabājas skolas galdi un citas lietas. Ja mēs redzam, ka garām lēni, lēni brauc mašīnas un vēro, mēs zinām, ka tie ir bijušie skolēni, piestāj, aprunājas, jautā. Šī vieta man kļuva īpašāka, kad no Amerikas atbrauca vienas no skolotājām trīs bērni un teica, ka grib redzēt vietu, kur viņi ir piedzimuši.

Es vispār esmu tāds stabils zemes gājējs. Es te kopju, ravēju volejbola laukumu, kārtoju un tīru apkārtni, bet dārzos, puķēs, nē, ar to ņemas mamma. Rosīšanās, kopšana, tā ir tā atslēgšanās. Man vienmēr ir patīcis savest visu kārtībā un strādāt, bet jaunībā tas jau nebija stilīgi. Ja

brauca garām mašīna, es nometu grābekli, lai neredz, ka es strādāju. Kur vispār kaut ko tādu var domāt... Laikam mums daudziem tā ir bijis – kauns, ka tu strādā.

Viss, kas mums šeit ir, tas ir pakāpeniski un ļoti ilgā laikā un ar lielu patikšanu veidots. Staigāju un priecājos!

Kurpes

Man ļoti patīk kurpes, neordināras lietas, man patīk pieskaņot kurpes tērpiem, pieskaņoties ar tērpu vīra apģērbam. Nevaru jau es apvilkt ikdienā tās visas kurpes, kas man patīk, tikai uz īsu brīdi, bet man viņas vajag. Daudzas ir domātas tikai skatuvei. Līdz skatuvei es skrienu čībās, un tikai uz skatuves uzeju skaistajās kurpēs. Manās modeļu skoliņas modes skatēs gan var izmantot daudzas no manām efektīgajām kurpēm. Es bieži uzķeros, jo man gribas tādas un tādas. Es vienmēr redzu, kādas kurpes ir kājās vīriešiem. Lai gan komforts ir svarīgs, man patīk interesantas kurpes, ar savu dizainu. Kurpes sarkanā krāsā, laikam, ir vismīļākās. Ja man iepatīkas, es gribu un man ir! Gan noderēs pie kāda tērpa.

Smielīgākais notikums par kurpēm ir, ka mēs ar draudzeni Evu aizbraucām uz Alūksni. Toreiz modē bija platformenes, baltas ar melnu, spilgtas, krāsainas. Un mēs tur ieraudzījām šīs platformenes. Mēs nolēmām, ka brauksim uz laukiem, lasīsim ogas un nopirksim tās kurpes! Es ar ogu lasīšanu nebiju naudu pelnījusi, nezināju, cik tas ir viegli... Aizgājām abas uz mežu kopā ar vecmammu. Evai lapsene iekoda lūpā, tā uzpampa. Manā spainī bija kādi divi litri ogu. Biznesa lēdijas mežā... Saprotam, ka kurpēm nesalāsīt... Un es sacīju, zini, man tās kurpes nemaz tā nepatīka. Tā vai tā mamma man vēlāk nopirka tās kurpes, bet tā vilšanās, ka nevar tās ogas tik viegli salasīt...

Kādreiz es pirkur un nēsāju kurpes, kas nebija ērtas, lai tikai skaistas. Tagad es ļoti skatos ērtumu. Ērtām ikdienas kurpēm es naudu nežēloju. Un sapņu kurpju man arī nav, jo es dabūju visu, ko es gribu!

Lapu grābšana

Tas ir mans vismīļākais lauku darbs – lapu grābšana! Man vispār patīk sakopt vidi, tīrīt, kārtot. Es esmu baigais enerģijas spridzeklis, manī ir ļoti daudz enerģijas, spēka. Citreiz es varu no rīta iziet laukā un vakarā ienākt istabā no savas lapu grābšanas. Es nezinu, kāpēc tieši lapu grābšana man tik ļoti patīk... Tā teritorija ir sakopta, turklāt iespējama lieluma. Ja uzpūš vējš, es varu kļūt dusmīga, ka viņš nes lapas atpakaļ. Man ir ļoti bail no čūskām. Ja vide ir sakopta, viss tīrs, tad jau čūskas nenāk. Vispār rudens un pavasaris ar savu mieru ir mans laiks, jo es visu laiku esmu cilvēkos, mājās gribas to klusumu apkārt, savu telpu. Esmu novērojusi, ka liepa lapas atstāj zem sevis, bērzs izmētā pa visu pagalmu. Nesen kāds ciemiņš pastāstīja, ka ozola lapas, kuras ziemā turas pie zariem, ir vislabākās zāles pret klepu, iekaisumu, tikai jānoplēš un jāvāra tēja.

Pavasārī, vasarā līdz Jāņiem sakārtot un dabūt to sajūtu, ka ir – nu, ir jauki, bet, kad nāk rudens, man sākas depresija no tā aukstuma. Un lapu grābšana mani glābj.

Teksts – Ineta Atpile-Jugane

Foto – Arita Atpile-Dona

Ģimenes foto no Līgas personīgā arhīva

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par projekta «Katram sava laimes poga» (Nr. 2021.LV/RMA/03/02) rakstu saturu atbild b-ba «Latgolys entuziastu grupa Bīdis»

MAF
Mediju atbalsta fonds